

Stärkta insatser för fordonsindustrin

Regeringen presenterar i dag insatser för att möta utmaningarna för svensk fordonsindustri. Det sker i form av utökade satsningar på forskning och utveckling samt statliga kreditgarantier för upptagande av lån i Europeiska investeringsbanken.

Satsningarna sker med den tydliga utgångspunkten att staten inte avser att förvärva någon av de befintliga fordonstillverkarna. De sker också med fortsatt öppenhet i förhållande till den pågående processen inom den amerikanska fordonsindustrin samt slutsatser hos nuvarande eller eventuellt kommande ägare.

Insatserna syftar till att skapa förutsättningar för en framgångsrik svensk fordonsindustri också i framtiden, att hantera en eventuellt förvärrad kris i fordonsindustrin och att möjliggöra en snabbare utveckling av grön teknik.

Insatserna består av tre delar:

1. Regeringen har för avsikt att i aktiebolagsform bedriva forsknings- och utvecklingsverksamhet och annan verksamhet inom fordonsklustret och att tillföra denna verksamhet ett kapital om 3 miljarder kronor.
2. Regeringen ber om riksdagens bemyndigande att ställa ut statliga kreditgarantier till företag i fordonsklustret för upptagande av lån i Europeiska investeringsbanken för omställning till grön teknologi. Kreditgarantierna ska som mest kunna uppgå till 20 miljarder kronor och ställas mot fullgoda säkerheter och med marknadsavspelande avgifter under normalt marknadsläge.
3. Regeringen ber om riksdagens bemyndigande att ge undsättningslån till företag inom fordonsklustret som befinner sig i ekonomisk kris på upp till 5 miljarder kronor. Lånen ska vara i enlighet med EG-kommissionens riktlinjer om statligt stöd och ges mot fullgoda säkerheter.

Samtliga delar föreslås träda i kraft samma dag som riksdagen beslutar om propositionen och är i linje med de insatser och förslag som presenterats i kommissionens meddelande den 26 november 2008 "En europeisk plan för ekonomisk återhämtning" (KOM 2008 [800]).

Bakgrund

Den internationella personbilsindustrin genomgår för närvarande en mycket snabb strukturomvandling. Anledningen till detta är dels att konjunkturen försämrats kraftigt den senaste tiden, dels marknadens efterfrågan på mer klimatanpassade fordon. Det har länge spekulerats i om det finns en överetablering av tillverkare, likväl som en överproduktion av fordon i världen. För de svenska tillverkarna av tunga fordon är situationen annorlunda. De är internationellt konkurrenskraftiga och möter en renodlad konjunkturell situation, där den globala finanskrisen markant ökat svårigheterna.

Det svenska fordonsklustret är starkt. I Europa finns endast fyra länder som uppvisar samma bredd av tillverkare av både lätta och tunga fordon, forsknings- och utvecklingsarbete, ett stort antal underleverantörer som i sig är globalt konkurrenskraftiga och med en nära samverkan med staten i form av gemensam forskning och utveckling.

För att säkerställa att det svenska fordonsklustret utvecklar och upprätthåller en konkurrenssituation som gör att det är världsledande, särskilt inom områdena klimat och säkerhet, krävs att kraftfulla åtgärder vidtas för att hantera den uppkomna situationen. Dessa åtgärder inbegriper långsiktiga satsningar både för att stärka företagens konkurrenskraft och för att möta klimatutmaningarna. Insatser krävs för en mer miljöanpassad fordonsteknik och drivmedelsutveckling. En sådan utveckling är av starkt samhälleligt intresse, och därför är gemensamma satsningar mellan staten och företag i fordonsklustret angelägna.

Förslagets innebörd

Ytterligare 3 miljarder till forskning och utveckling i fordonsklustret

Med anledning av den uppkomna situationen bedömer regeringen att staten bör bedriva verksamhet genom bolagsform avseende forskning och utveckling och annan verksamhet inom fordonsklustret.

Den verksamhet som bedrivs bör ha till uppgift att på kommersiell grund stärka fordonsklustrets internationella konkurrenskraft. Verksamheterna ska bestå av forskning och utveckling, men även annan verksamhet med betydelse för industrins utveckling.

Anledningen till att regeringen finner att verksamheten bör bedrivas i bolagsform är att det underlättar samverkan med näringslivet. Det ska kunna bildas dotterbolag tillsammans med näringslivet. Avsikten är att bland annat bedriva forskning och utveckling och finansiera verksamhet hos andra forskningsaktörer, som till exempel företag, forskningsinstitut samt universitet och högskolor. Det nya statliga bolaget föreslås tillföras 3 miljarder kronor.

Statliga lånegarantier för grön omställning

För närvarande pågår en förstärkning av Europeiska Investeringsbankens (EIB) kapital i syfte att öka utlåningen till bland annat fordonsindustrin i Europa. Det görs för att påskynda en omställning och utveckling av miljövänligare lösningar och produktion.

Förslagen i den så kallade Barroso-planen ”En europeisk plan för ekonomisk återhämtning” gör det också angeläget att skapa förutsättningar för svenska företag att kunna ta del av finansieringsmöjligheterna. För flera av de berörda företagen såväl i Sverige som i övriga länder i Europa är en förutsättning för finansiering via EIB statliga garantier.

Regeringen förslår statliga kreditgarantier till företag i fordonsklustret för upptagande av lån i Europeiska investeringsbanken för omställning till grön teknologi. Kreditgarantierna ska som mest kunna uppgå till 20 miljarder kronor och ställas mot fullgoda säkerheter och med marknadsavspeglande avgifter under normala förhållanden.

Beredskap för undsättningslån

Regeringen föreslår undsättningslån för företag inom fordonsklustret som befinner sig i ekonomisk kris på upp till 5 miljarder kronor. Syftet med ett sådant lån är att göra det möjligt att hålla ett ekonomiskt försvagat företag flytande den tid som krävs för att utarbeta en omstrukturerings- eller likvidationsplan.

Den allmänna principen är att krisstöd skall möjliggöra tillfällig hjälp till ett företag som ställts inför en allvarlig försämring av sin ekonomiska situation. Lånen ska vara i enlighet med EG-kommissionens riktlinjer om statligt stöd och ges mot fullgoda säkerheter.